

pov. INTERNATIONAL

NYE STEMME, SYNSPUNKTER OG JOURNALISTIK - ONLINE HVER DAG - UGBREV HVER FREDAG

Verdensmanden Finn Juhl – dansk og udansk på samme tid

Publiceret 16/12/2018 — i Bøger/Design/Liv & Mennesker — af David Wedege

BØGER // ANMELDELSE – “Verdensmanden”. Arkitekten og møbeldesigneren Finn Juhls kælenavn indeholder et ligevægtigt forhold af beundring og foragt, skriver David Wedege i sin anmeldelse af Christian Bundegaards monografi om kunstneren, der tog udgangspunkt i det danske snedker-arkitekt-samarbejde, der definerede opblomstringen af dansk møbelkunst, men som gjorde det i New York og egentlig kunne have gjort det med hvad som helst, ja hvor som helst.

Hvorfor skulle vi helt frem til 2018 for at se den første egentlige

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

forhold til danskerne. Danskernes forhold til Finn Juhl.

Det ligger næsten alt sammen i kælenavnet “verdensmanden”, som ofte sættes foran det borgerlige, når man siger navnet Finn Juhl.

Kælenavnet indeholder nærmest et ligevægtigt forhold af beundring og foragt.

“

Christian Bundegaard portrætterer et unikum, som tilfældigvis var født her og som tilfældigvis tog udgangspunkt i det danske snedker-arkitekt-samarbejde, der definerede opblomstringen af dansk møbelkunst

Han kom i fornemt selskab med arkitekter som Wallace K. Harrison og Le Corbusier, da han fik sin egen del af FN's hovedkvarter i New York at indrette og skabte FN's formyderrådssal i 1950. Skandinav var slet ikke det værste, man kunne være oven på en verdenskrig, der blev anset som den værste og utæmmede side af industrialiseringen. Den fortælling og enormt mange andre er med i det, der fremstår som en illustreret og analyserende krønike.

Dansk og udansk på samme tid

Vi har længe vidst, hvor på hylden, vi skulle placere de andre. Christian Bundegaard forsøger at hjælpe sit danske publikum med at forstå fænomenet Juhl, men lander på sine hjælpeløse læserses sted.

Hos Børge Mogensen stiger perfektionen i takt med beskedenheden. I det hele taget en grunddansk fortælling. Hans J. Wegner er virtuosen, som lånte frit fra forskellige møbeltraditioner og skabte et stramt, dansklydende udtryk.

Juhls værker er langt mere frisatte. Inspirationerne mere uransagelige. Han nøjedes ikke med at studere de samme gamle stoletyper ud fra de klintske idealer, der sad dybt i Mogensen og nogenlunde i Wegner.

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker. [Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

VIDUNDERLIG ANIMALSK FANTASI. PELIKAN ELLER EN SØVNIG HVALROS?

En anden Juhl-signatur var den svævende siddeskal på det nøgne skelet, der blev opfattet radikalt på sin samtid. De krævede anstrengelser af hans faste snedker, stakkels Arne Vodder, som skulle gøre tegningerne til virkelighed.

For eksempel *Egypterstolen* fra 1949, som fandt sin inspiration langt tilbage i verdenskulturarven. Den er enkel og defineret af funktion, men stadig dragende mystisk og skulpturel. Meget dansk og udansk på samme tid.

Ikke desto mindre blev det, der først var opfattet som Juhls og Vodders folkefjerne kunstsnedkeri og avantgardisme, udgangspunktet for forenkede fabriksproduktioner, der blev lige så folkelige som Karolinekoen.

Yderpol i dansk møbelmodernisme

Juhls egne møbeltegninger for France & Søn, Bovirke og amerikanske Baker – og alle dem han inspirerede – var en kæmpedel af den danske møbelindustri eksportsucces i de glade teak-50'ere og 60'ere.

Det var dog også Juhl, der led mest, da generation “babyboom”, som

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker. [Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

og *Shakerbordet*. Dem kunne man godt være bekendt i biodynamiske mikro-makro-kollektiver.

Netop Mogensen portrætteres i bogen som åndsrival og nemesis. Den modsatte yderpol i dansk møbelmodernisme. Sammen med Arne Karlsen rettede han skarpe polemiske angreb mod Finn Juhl og hans værker, som de stramt funktionsoptagede designere kaldte for “brugskunst på afveje”. I dag er det nærmest ubegribeligt, at man sådan kan strides om berettigelsen af møbler, men det kunne man, og kampen var knugende alvorlig.

“

Med et langt og sejt rugbrødsarbejde har
OneCollection og deres brand House of Finn Juhl
forandret møbelmarkedets syn på Juhl markant

At der var noget muggent ved fædrelandets forhold til Juhl blev også understreget af, at Kunstindustrimuseet (i dag Designmuseum Danmark) ifølge Bundegaards research ligefrem var stolt af at være det eneste designmuseum i verden, som nægtede at købe og udstille Juhls værker. De blev holdt 10 meter fra det akademiske og museale liv.

Først i 1982 fik han sin akademiske og museale oprejsning med en særudstilling og et kanoniserende essay af Politikens arkitekturkritiker Henrik Sten Møller. Da havde tidsånden også taget et skarpt zag efter et lige så skarpt zig.

Med til mange paradokser hører også, at flere af hans største klassikere var rene museumsgenstande og auktionsbaskere, indtil hans enke, Hanne Wilhelm Hansen, tog værkerne og licensen fra et mindre storkøbenhavnsk snedkeri og overlod den københavnske Verdensmands arv til vindtørre, vestjyske produktionsfolk i Ringkøbing.

Med et langt og sejt rugbrødsarbejde har OneCollection og deres brand House of Finn Juhl forandret møbelmarkedets syn på Juhl markant, og i dag kan Vodders snedkerakrobatik genskabes med 5-akset CNC-

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

EGYPTERSTOLEN FRA 1949 ER ENKEL OG DEFINERET AF FUNKTION, MEN STADIG DRAGENDE MYSTISK OG SKULPTUREL. MEGET DANSK OG UDANSK PÅ SAMME TID.

Han kunne have gjort det hvor som helst

Der kan være mange grunde til, at monografien, denne bog, først kom i 2018. OneCollections kommercielle succes med at genskabe Juhls værker er måske selve grunden til, at bogen overhovedet er her.

Var han så et miskendt geni, som danskerne først opdagede, efter udlandet gjorde det?

Nej. Det afviser Christian Bundegaard i bogen. Her har vi endnu et paradoks. En vandmand mellem hænderne. Han var uden tvivl central og meget højtragende både på udstillingsscenen og kommercielt i hans storhedstid, som var 40'erne og 50'erne.

I det hele taget er det ikke nemt at begribe en sammenhængende og konsistent fortælling.

Bundegaard opgiver at finde en passende stereotyp. Og hvorfor skulle han dog også det? I stedet forholder han sig grundig og dokumentarisk til det sete og det skete og sætter det i forhold til skiftende tider.

Som andre store danskere, der talte et internationalt udøversprog til verden – lad det være Jorn, Utzon eller Laudrup – så vil vi pokkers gerne give dem familieroller og vide, hvad nationalslægtsskabet siger om familien. Os, danskerne.

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker. [Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

arkitekt-samarbejde, der definerede opblomstringen af dansk møbelkunst.

Men som gjorde det i New York og egentlig kunne have gjort det med hvad som helst, ja hvor som helst. Verdensmanden, den sande.

Finn Juhl – Liv, Værk, Verden
Udkommet 15. november på forlaget Strandberg Publishing.
272 sider.

Fotos: Strandberg Publishing.

[FACEBOOK](#)[TWITTER](#)[LINKEDIN](#)[PINTEREST](#)**TAGS:**[DANISH DESIGN](#)[FINN JUHL](#)[MØBELKUNST](#)

DAVID WEDEGE SENESTE ARTIKLER

David Wedege (f. 1977) er uddannet journalist ved Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

Er pr-konsulent og freelancejournalist med speciale i møbel- og interiørbranchen.

Tidligere møbeljournalist, nyhedsredaktør og kommentator for branchemediet Wood Supply og tidligere journalist ved Danmarks Radio og Nordjyske Medier.

Er bosat på Brovst-kanten i Nordjylland.

Al skribentvirksomhed for det reklamefrie medie POINT of VIEW International er ulønnet. Du kan støtte mine artikler ved at donere via Mobilepay: 25 39 72 32.

Alle donationer vil dække omkostninger til

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer